

פקודת קרקעות (רכישה לצרכי ציבור) (תיקון).

מס' 34 לש' 1946.

פקודה הבאה לתקן את פקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943.

חוק יוחק בידי הנציב העליון לפלשתינה (א"י), בעצתו של הוועד היועץ שלה, לאמור: —

1. הפקודה הזאת תיקרא פקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור) (תיקון), 1946, ותהיה נקראת כאחת עם פקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943, הנקראת להלן „הפקודה העיקרית“.

2. סעיף-קטן (1) של סעיף 2 מן הפקודה העיקרית יתוקן —
(א) מתוך שתוכנס בו — מיד לפני הגדרת המונח „בית-משפט“ — ההגדרה הבאה: —
„יועץ משפטי“ כולל את באי-כוחו של היועץ המשפטי;

(ב) מתוך שתבוא בו ההגדרה הבאה במקום הגדרת „צורך ציבורי“: —
„צורך ציבורי“ מובנו כל צורך, שאותו אישר הנציב העליון כצורך ציבורי.“

3. סעיף 4 של הפקודה העיקרית יתוקן —
(א) בהוספת המלים „ולכל בני-האדם המורשים בידי הנציב העליון לשם זה“, מיד לאחר המלה „ולפרעלי“ המצוייה בשורה השנייה שבו;

(ב) בהפקעת סעיף-קטן (2) שבו ובהחלפתו בסעיף-הקטן הבא: —
„(2) בהקדם הנוח לאחר כל עלייה על קרקע שבוצעה לפי סעיף-קטן (1), ישלם הנציב העליון תמורת כל נזק שנגרם, ובמקרה סכסוך בדבר הסכום שיש לשלמו, רשאים היועץ המשפטי או האדם התובע פיצויים לפנות אל בית-המשפט בבקשה להגדיר אותו סכום.“

4. סעיף 5 של הפקודה העיקרית יופקע, והסעיף הבא יבוא במקומו: —
5.—(1) מקום שמתכוון הנציב העליון לרכוש קרקע כל-שהיא הודעתו, לצורך ציבורי כל-שהוא, יגרום כי תפורסם בעיתון הודעה על כוונתו זאת, והודעה זאת תהיה בטופס א' או בטופס ב' הרשומים בתוספת, הכול לפי הטופס הנאות. כמ-רכן, יגרום כי יוצגו טפסים של אותה הודעה במקומות נוחים על הקרקע, או סמוך לקרקע, שעומדים לרכשה, ונוסף עלי-כך יגרום כי יימסר העתק של אותה הודעה לכל אדם, ששמו נרשם בפנקסי רישום הקרקעות כבעליה של הקרקע, או כאדם שיש לו טובת-הנאה בה, ומסירה זאת תבוצע בין מתוך מסירה לידי ממש של האדם, שלו יש למסרה, או מתוך השארת העתק של אותה הודעה במקום מגוריו הידוע לאחרונה, או מתוך שליחתה בדואר במכתב רשום. שעליו נכתבה כתבתו של אותו אדם לפי כתובת-הדואר שלו הידועה לאחרונה, אם יש כזאת בנמצא.

(2) פרסום בעיתון של הודעה לפי סעיף-קטן (1) יהיו רואים אותו כראייה מוכרעת שהנציב העליון אישר כי המטרה, שלשמה עומדים לרכוש את הקרקע, היא מטרה ציבורית.

(3) לאחר שתתפרסם הודעה לפי סעיף-קטן (1) יגרום מנהל רישום הקרקעות — כלי-אמת שהדבר מעשי — כי תירשם אזהרה בפנקסי רישום הקרקעות בדבר פרסומה של אותה הודעה; אותה אזהרה תבוטל לאחר שתתפרסם הודעה — לפי סעיף-קטן (1) של סעיף 14 — על חזרה מרכישה בגין קרקע כל-שהיא שבה נוגעת האזהרה, או לאחר שיירשם הנציב העליון — לפי סעיף-קטן (2) של סעיף 19 — כבעליה של קרקע כל-שהיא שבה נוגעת האזהרה.“

5. סעיף 7 של הפקודה העיקרית יופקע, והסעיף הבא יבוא במקומו: —
7.—(1) הנציב העליון רשאי להורות — בהודעה שתימסר לפי סעיף 5 או בכל הודעה שלאחריה שתימסר באופן דומה — לכל אדם כוח לקנות, אחיזה.

הפקעת סעיף 7 של הפקודה העיקרית והחלפתו בסעיף אחר.

שיש לו אחיזה בקרקע שעומדים לרכשה, למסור את האחיזה בקרקע עם תום מועד התקופה הנקובה לכך בהודעה או לפניו, ואיזה תקופה לא תפחת מכדי חדשיים כתאריך פרוסום אותה הודעה בעיתון, אלא אם דרושה הקרקע באופן דחוף לצורך הציבורי שלשמו עומדים לרכשה, והוצאת דברים בהודעה כזאת כי הקרקע דרושה באופן דחוף לצורך הציבורי, שלשמו עומדים לרכשה, תהיה ראייה מכרעת לאותה עובדה. (2) כתום מועד התקופה הנקובה בהודעה, שתימסר לפי סעיף־קטן (1), יהיה הנציב העליון זכאי להיכנס אל הקרקע, או לעלות עליה, ולקנות אחיזה בה בהתאם לכך."

6. הפקודה העיקרית תתוקן בהוספת הסעיף הבא, כסעיף 7א, מיד לאחר סעיף 7 שבה:—
7א. הודעה הנמסרת לפי סעיף 5 או 7 לא תחבאר כהודאה מצד הנציב העליון כי בקרקע, הנזכרת בה, מחזיק אדם כל־שהוא בבעלות פרטית או באחיזה חוקית פרטית, ופרסום כל הודעה כזאת לא תפגע בתביעה כל־שהיא מצד הממשלה על אותה קרקע או בגינה."

הכנסת סעיף חדש
7א בפקודה
העיקרית.

7. סעיף 8 של הפקודה העיקרית יתוקן —
(א) במחיקת המלים, "הנציב העליון", המצויות מיד לפני המלים, "לפנות לבית־המשפט", ובהחלפתן במלים, "היועץ המשפטי";
(ב) במחיקת המלים, "הסעיף הקודם" שבו ובהחלפתן בביטוי, "סעיף 7".

תיקון סעיף 8
של הפקודה
העיקרית.

8. סעיף 9 של הפקודה העיקרית יתוקן —
(א) במחיקת המלים, "אם עברו שישה שבועות לאחר הדבקת המודעה ולא הוגשה שום תביעה לנציב העליון בנידון אותה קרקע" ובהחלפתן במלים, "אם לא הוגשה תביעה למנהל מחלקת סידור הקרקעות במשך חדשיים מתאריך פרסומה של הודעה — לפי סעיף 5 — בעיתון";
(ב) במחיקת המלים, "לפי הזמנה לדין שתוצא לפי בקשת הנציב העליון", המצויות בו, ובהחלפתן במלים, "לפי בקשה שגישינה היועץ המשפטי".

תיקון סעיף 9 של
הפקודה העיקרית.

9. סעיף 10 של הפקודה העיקרית יתוקן במחיקת המלים, "שנשלחה לו הזמנת בית־דין", המצויות בו, ובהחלפתן במלים:—
"שנמסרה לו הודעה על בקשה שהוגשה לפי סעיף 9".

תיקון סעיף 10 של
הפקודה העיקרית.

10. סעיף 12 של הפקודה העיקרית יתוקן במחיקת המלים, "פרסם את המודעה לרכוש אותה", המצויות בשורות השנייה והשלישית של התנאי הראשון שבו, ובהחלפתן במלים:—
"פרסם בעיתון את ההודעה על כוונתו לרכוש אותה".

תיקון סעיף 12
של הפקודה
העיקרית.

11. סעיף 13 של הפקודה העיקרית יופקע, והסעיף־הבא יבוא במקומו:—
13.—(1) מקום שקנה הנציב העליון אחיזה בקרקע כל־שהיא, בהמשך להודעה לפי סעיף 7, ישלם פיצויים לבעליה של אותה קרקע ולכל בני־אדם הזכאים בזכות או טובת־הנאה כל־שהן בה, בשל אבדן דמי־חכירה לתקופה שבין הזמן, אשר בו קנה הנציב העליון אחיזה כנ"ל, והזמן אשר בו שולמה השכירות, המגיעה על אותה קרקע לפי הסכם, לאדם הזכאי בה, או הזמן שבו שולמו פיצויים בגין אותה קרקע לאותו אדם או לבית־המשפט לפי קביעות הפקודה הזאת, הכול לפי המועד המוקדם יותר:

פיצויים על אבדן
דמי־חכירה.

הפקעת סעיף 13
של הפקודה
העיקרית והחלפתו
בסעיף אחר.

בתנאי כי מקום שהציע הנציב העליון בכתב לתובע כל־שהוא סכום כל־שהוא כפיצויים בגין אותה קרקע, והסכום שגמלו בית־המשפט לאותו תובע, או שקיימו התובע הציבורי, אינו עולה על הסכום המוצע, ישלם הנציב העליון לאותו תובע־פיצויים בשל אבדן דמי־חכירה רק בגין התקופה שבין הזמן, שבו קנה הנציב העליון אחיזה כנ"ל, והזמן שבו הוצעה אותה הצעה.

(2) במקרה סכסוך בדבר סכום הפיצויים שעל הנציב העליון לשלם לפי סעיף־קטן (1), רשאים היועץ המשפטי או האדם התובע אותם פיצויים לפנות לבית־המשפט בבקשה שינדיר אותו מכוחם."

12. סעיף 14 של הפקודה העיקרית יופקע, והסעיף הבא יבוא במקומו:

הפקעת סעיף 14 של הפקודה העיקרית והחלפתו בסעיף אחר.

14—(1) הנציב העליון רשאי בכל זמן לחזור בו — בין לגמרי ובין במקצת — מרכישת קרקע כל־שהיא, שתוארה בהודעה על כוונה לרכוש אותה קרקע שנמסרה לפי סעיף 5, מתוך שימסור — באופן המפורט בסעיף 5 — הודעה שהוא חוזר בו, לכל בני־אדם ששמותיהם נרשמו בפנקסי רישום הקרקעות כבעלי הקרקע, שמרכישה הוא רוצה לחזור בו, או כבעלי כל זכות או טובת־הנאה באותה קרקע, וכן לכל בני־אדם, מלבד בני־האדם האמורים, שהגישו תביעה לאותה קרקע בהמשך להודעה על כוונה לרכוש אותה קרקע, שנמסרה לפי סעיף 5, ומתוך מילוי אחריה, ולאחר פרסום בעיתון של אותה הודעה, שהוא חוזר בו תפוסר הקרקע הנזכרת באותה הודעה לגמרי מנפקותה של אותה הודעה על כוונה לרכוש אותה קרקע, והנציב העליון יהיה פטור לגמרי מכל חיוב בגין אותה קרקע, לרבות חיוב לשלם פיצויים עליה;

בתנאי כי הנציב העליון לא יהיה זכאי לחזור בו, בין לגמרי ובין במקצת, מרכישתה של כל קרקע אם —

(א) קנה — לפי קביעותיה של הפקודה הזאת, או של כל פקודה שהופקעה בפקודה הזאת — אחיזה בקרקע שמרכישה הוא רוצה לחזור בו; או

(ב) הדל היועץ המשפטי — במשך חודש אחד למן הכרעת בית־המשפט בדבר סכום הפיצויים העשוי להשתלם בגין אותה קרקע — מלמסור הודעה בכתב לבית־המשפט, כי אין הנציב העליון מתכוון להמשיך ברכישת אותה קרקע; או

(ג) אותה קרקע הוקנתה לנציב העליון בהמשך להודעה לפי סעיף 19.

(2) מקום שחזר בו הנציב העליון — בין לגמרי ובין במקצת — מרכישת קרקע כל־שהיא, יהיו בעליה של אותה קרקע, וכל אדם הזכאי בכל זכות או טובת־הנאה באותה קרקע, רשאים לקבל מן הנציב העליון כל אותן יציאות שעמדו בהן בגלל המשא־המתן המשפטי על רכישה, או בתוצאתו, ופיצויים על נזק, אם יש כזה בנמצא, שהיו עשויים לעמוד בו בגלל ההודעה על הכוונה לרכוש אותה קרקע, שנמסרה לפי סעיף 5, או בתוצאתה.

(3) במקרה שסוּך בדבר סכום יציאות או פיצויים כל־שהם, העשויים להיות משתלמים לפי סעיף־קטן (2), רשאים היועץ המשפטי או האדם התובע אותם יציאות או פיצויים לפנות לבית־המשפט בבקשה שיגדיר את סכומם.

13. סעיף 16 של הפקודה העיקרית יתוקן —

(א) בהוספת המלים הבאות בין המלים „בית־משפט” והמלה „בנוגע” המצויות בשורה הראשונה שבו:—

„או—במקרה שעורער על אותה החלטה—הכרעת בית־המשפט לערעורים אזרחיים או הכרעת הכרעה הפרטית;”;

(ב) במחיקת המלים „הזמנות בית־דין”, כל מקום שהן מצויות שם, ובהחלפתן במלים הבאות:—

„הרדעות על בקשה לפי סעיף 9”;

(ג) *

תיקון סעיף 16 של הפקודה העיקרית.

(ד) במחיקת המלים „שלושים יום“, המצויות בשורה השנייה של התנאי לסעיף הוה, ובהחלפתן במלים „שלוש שנים“.

14. סעיף 17 של הפקודה העיקרית יתוקן במחיקת המלה „הקרקע“, המצוייה בשורה הראשונה של התנאי לאותו סעיף, ובהחלפתה במלים „כל קרקע בלתי־רשומה“.

תיקון סעיף 17 של הפקודה העיקרית.

15. סעיף 19 של הפקודה העיקרית יופקע, והסעיף הבא יבוא במקומו:—

19—(1) בכל זמן לאחר שתפורסם בעיתון הודעה לפי סעיף 5 יהיה הנציב העליון רשאי להכריז — בהודעה שתתפרסם בעיתון — שאותה קרקע תהיה מוקנית לו החל מאותו תאריך, שיהיה תאריך פרסומה של אותה הודעה בעיתון, או תאריך שלפני אותו תאריך או לאחריו, ככל אשר יהיה עשוי להינקב באותה הודעה:

הפקעת סעיף 18 של הפקודה העיקרית והחלפתו בסעיף אחר.

בתנאי שאפשר יהיה לנקוב תאריך הקודם לתאריך פרסומה של אותה הודעה, רק אם נקנתה אחיזה בקרקע לפי הפקודה הזאת קודם לפרסומה של הודעה לפי הסעיף הזה, והתאריך הנקוב לא יהיה תאריך הקודם לתאריך שבו נקנתה אחיזה באותו אופן.

(2) לאחר שתתפרסם בעיתון הודעה לפי סעיף־קטן (1), תוקנה הקרקע לנציב העליון בהתאם לכך, הפשית מכל נטל, ומנהל רישום הקרקעות יגרום שתיערכנה הרשומות הנאותות בפנקסי רישום הקרקעות.

16. סעיף 20 של הפקודה העיקרית יופקע, והסעיף הבא יבוא במקומו:—

20.—(1) בסעיף זה —
(א) רימוזים על ערכה של קרקע כל־שהיא בלבד יפורשו כרימוזים על הסכום, שהיה מהווה את ערכה של הקרקע (שנתברר בהתאם לקביעותיה של הפקודה הזאת), אם לא חוברו אליה שום בניינים, עצים או דברים אחרים;

„פיצויים על קרקע שנלקחה להרחבתו או לסלידתו של דרכים וכו“.

(ב) המונח „מגרש“ מובנו כלל הקרקע שבבעלות אחת המהווה שטח אחד.

הפקעת סעיף 20 של הפקודה העיקרית והחלפתו בסעיף אחר.

(2) מקום שנרכשה קרקע כל־שהיא לפי הפקודה הזאת כדי להרחיב דרך קיימת כל־שהיא או חלק ממנה או כדי להגדיל מגרש־משחקים או מגרש־נופש כל־שהם, או כדי לסלול דרך חדשה כל־שהיא או חלק ממנה או להתקין מגרש־משחקים או מגרש־נופש חדשים כל־שהם, יהיו הפיצויים המשתלמים לפי הפקודה הזאת כפופים לשינויים הבאים, היינו —

(א) מקום ששטח הקרקע שנלקח, והוא נכלל במגרש, אינו עולה על רבע כלל־שטחו של המגרש, ואין שום בניינים, עצים או דברים אחרים מחוברים אל הקרקע שנלקחה, לא ישלמו פיצויים, ואם מצויים בניינים, עצים או דברים אחרים כאלה כל־שהם המחוברים כן, יופחתו הפיצויים בסכום העולה כדי ערכה של הקרקע בלבד הנכללת בחלק המגרש שנלקח;

(ב) מקום ששטח קרקע שנלקח, והוא נכלל במגרש, עולה על רבע כלל־שטחו של המגרש, יופחתו הפיצויים בסכום שמתכונתו לערך הקרקע בלבד, הנכללת בחלק המגרש שנלקח, היא כמתכונת רבע כלל־שטחו של המגרש לכלל־שטח הקרקע, הנכלל בחלק המגרש שנלקח;

(ג) למרות קביעותיהן של הפסקות (א) ו־ (ב) שלעיל, מותר לנציב העליון להעניק — לפי ראות עיניו, אם נקבע כדי הנחת דעתו,

שהמצומצמים שהוטלו בכל אחת מן הפסקות ההן, יגרמו סבל — אותם פיצויים או פיצויים נוספים, שיראה אותם נכונים בהתחשב בכל מסיבות המקרה.”

17. סעיף 21 של הפקודה העיקרית יתוקן—

(א) *

(ב) במחיקת המלה „פחות” שבשורה השנייה מסעיף־קטן (3) של אותו סעיף ובהחלפתה במלה „יותר”.

18. סעיף 22 של הפקודה העיקרית יופקע, והסעיף הבא יבוא במקומו:—

22.—(1) כל אדם רשאי לפנות אל הנציב העליון בבקשה שירכוש קרקע כל־שהיא בשם אותו אדם ולשם שימוש. וכן
(א) אם המבקש מחזיק בזכיון, שלפיו זכאי הוא לדרוש מן הנציב העליון שירכוש אותה קרקע מטעמו — ייגש הנציב העליון, (ב) ובכל מקרה אחר אם סבור הנציב העליון שרכישת הקרקע מטעמו של אותו אדם ולשם שימוש עשוייה להיות מועילה לציבור — רשאי הנציב העליון לגשת, לרכישת אותה קרקע לפי קביעותיה של הפקודה הזאת, כאילו היתה זו קרקע שיש לרכוש אותה לצורך ציבורי.

רכישה בידוי
בני־אדם שאינם
הנציב העליון,
או בשמם.

(2) מקום שהאדם הפונה אל הנציב העליון — לפי קביעותיו של סעיף־קטן (1) — הוא עירייה או מועצה מקומית או כל רשות מקומית אחרת, או המחזיק בזכיון, שלפיו הוא זכאי לדרוש מן הנציב העליון שירכוש אותה קרקע מטעמו, או כל אדם אחר או גוף אחר של בני־אדם שייצגו הנציב העליון בהודעה שנתפרסמה בעיתון, רשאי הנציב העליון להרשות אותו אדם — בהודעה שתתפרסם בעיתון — להשתמש בכל הכוחות והזכויות, שהוענקו לנציב העליון או ליועץ המשפטי לפי קביעותיה של הפקודה הזאת, ולמלא את כל החיובים, שהוטלו עליהם כן, ולאחר־מכן יתבאר רימוז כל־שדוא שבפקודה הזאת, שאינו ריכוז שבסעיף זה ובסעיף 25, על הנציב העליון או על היועץ המשפטי או על ממשלת פלשתינה (א״י) — במידה שהוא עשוי להיות חל, ביחס לרכישתה של אותה קרקע על־ידי אותו אדם — כרימוז על אותו אדם, והרצאת־דברים שבאותה הודעה, האומרת כי רכישת הקרקע, המתוארת בה, עשוייה להיות — לדעת הנציב העליון — מועילה לציבור, תהיה ראייה מכרעת לאותה עובדה.

(3) קודם שירכוש הנציב העליון קרקע כל־שהיא בשמו של אדם כל־שהוא או לשם שימוש, ידרוש מאותו אדם שיבוא עמו לידי הסכם, שבו ייקבעו — להנחת דעתו — העניינים הבאים, דהיינו:—

(א) תשלום לו יציאת הרכישה; וכן

(ב) לאחר אותו תשלום, תועבר הקרקע לאותו אדם; וכן

(ג) התנאים שלפיהם יחזיק אותו אדם בקרקע; וכן

(ד) אם הרכישה היא לשם בניית מפעל כל־שהוא או מפעלים כל־שהם — משך הזמן שבו יבוצעו ויקוימו המפעל או המפעלים והתנאים שלפיהם יבוצעו ויקוימו, והתנאים (אם מצויים כאלה) שלפיהם יהיה הציבור זכאי להשתמש במפעל או במפעלים:

בתנאי שלא תחולנה קביעותיו של הסעיף־הקטן הנה, אם האדם אשר בשמו ולשם שימוש יש לרכוש את הקרקע, הוא המחזיק בזכיון, הקובע קביעות — להנחת דעתו של הנציב העליון — בדבר התנאים שלפיהם יש לרכוש את הקרקע ולהחזיק בה.”

תיקון סעיף 21 של
הפקודה העיקרית.

הפקעת סעיף 22 של
הפקודה העיקרית
והחלפתו בסעיף אחר.

19. סעיף 26 של הפקודה העיקרית יתוקן במחיקת התנאי והתנאי הנוסף שבו ובהחלפתם בתנאי הבא:—

תיקון סעיף 26 של הפקודה העיקרית.

„בתנאי כי מקום שנמסרה הודעה לשאת ולתת בגין קרקע כל־שהיא לפי קביעותיו של סעיף 5 מפקודת הקרקעות (הפקעה) או סעיף 4 של פקודת הקרקעות (רכישה לצורך הצבא וחיל האוויר), תחולנה קביעותיה של הפקודה הראשונה או האחרונה — הכול לפי העניין — על הפקעתה של אותה קרקע, כאילו לא הועברה הפקודה הזאת.”

פרק ע"ז.
פרק ע"ד.

20. התוספת על הפקודה העיקרית תופקע, והתוספת הבאה תבוא במקומה:—

הפקעת התוספת על הפקודה העיקרית והחלפתה בתוספת אחרת.

תוספת.

טופס א.

פקודת קרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943.

הודעה לפי סעיף (סעיפים) 5 (7-ר).

נמסרת בזה הודעה כי הקרקעות, הנקובות בתוספת על ההודעה הזאת, דרושות לנציב העליון לצרכי הציבור לחלוטים או למשך שנים, או כל־עוד הן עשויות לשמש לצרכי ציבור, וכי הנציב העליון מסכים לשאת ולתת בדבר רכישת הקרקעות האמורות.

כל אדם, הטוען שיש לו זכות או טובת־הנאה כל־שהן בקרקעות הנ"ל, והוא רוצה לקבל פיצויים בגין אותן קרקעות, נדרש לשלוח למנהל מחלקת סידור הקרקעות — במשך חדשיים מתאריך פרסומה של ההודעה הזאת בעיתון — הרצאת דברים על זכותו או טובת־הנאה שלו בקרקעות הנ"ל, ביחד עם ראיות לכך, והראיות הללו הכלולנה את פרטי־הריעום בפנקסי רישומי־הקרקעות, אם יש כאלה בנמצא, והרצאת־דברים על כל תביעת פיצויים שהגיש, הכפרסת את סכום הפיצויים הנתבע, מבחינה בין הסכומים לפי סעיפים שונים, ומראה כיצד חושב הסכום בכל סעיף וסעיף.

וכן נמסרת בזה הודעה כי הנציב העליון מתכוון לקנות אחיזה בקרקעות הנ"ל כתום חדשיים מתאריך פרסומה של ההודעה הזאת בעיתון, וכי הנציב העליון תורה, ובוה מורים, כי כל בני־אדם שיש להם אחיזה בקרקעות הנ"ל ימסרו את אחיותם בהן כתום תקופת החדשיים האמורה או לפני־כן.

או

וכן נמסרת בזה הודעה כי הנציב העליון מתכוון לקנות אחיזה בקרקעות הנ"ל תיכף ומיד, הואיל והן דרושות באופן דחוף לצורך הציבור, שלשמו עומדים לרכשו, וכי הנציב העליון תורה, ובוה מורים, כי כל בני־אדם שיש להם אחיזה בקרקעות הנ"ל ימסרו את אחיותם בהן תיכף ומיד.

תוספת.

תיאור קרקעות.

(רשום מידות וגבולות כל־אימת שהדבר מעשי).

19 ב

בתאריך היום הזה.

מזכיר ראשי.

טופס ב.

פקודת קרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943.

הודעה לפי סעיף (סעיפים) 5 (7-ר).

נמסרת בזה הודעה כי הקרקעות הנקובות בתוספת על ההודעה הזאת דרושות לנציב העליון לצורך הציבור, הנזכר בסעיף 20, לחלוטים, או למשך שנים, או כל־עוד הן עשויות לשמש לאותו צורך, וכי הנציב העליון סבור כי בגלל קביעותיו של סעיף 20 אין פיצויים או פיצויים כופהים עשויים להשתלם בגין אותן קרקעות.

כל אדם, הטוען שיש לו זכות או טובת־הנאה כל־שהן בקרקעות הנ"ל, והוא רוצה לקבל פיצויים בגין אותן קרקעות — בין מכוח זכות ובין מתוך נימוק שייגרם סבל אם לא ישולמו פיצויים או פיצויים מופחתים — נדרש לשלוח למנהל מחלקת סידור הקרקעות—במשך חדשיים מתאריך פרסומה של ההודעה הזאת בעיתון—הרצאת־דברים על זכותו

או טובת-ההנאה שלו בקרקעות הנ"ל. ביחד עם ראיות לכך, והראיות האלה תכלולנה פרטירישום בפנקסי רישום-הקרקעות, אם יש כאלה בנמצא, והרצאת-דברים על כל תביעת פיצויים שהגיש, המפרטת את סכום הפיצויים הנתבע, ככחינה בין הסכומים לפי סעיפים שונים, ומראה כיצד חושב הסכום הנתבע ככל סעיף וסעיף, ואם נתבעים פיצויים מתוך נימוק שייגרם סבל אם לא ישולמו פיצויים או פיצויים מופחתים — ראיות התומכות בהתיימרות כי ייגרם סבל.

וכן נמסרת בזה הודעה כי הנציב העליון מתכוון לקנות אחיזה בקרקעות הנ"ל כתום חדשיים מתאריך פרסומה של ההודעה הזאת בעיתון, וכי הנציב העליון הורה, ובוה מורים, כי כל בני-אדם שיש להם אחיזה בקרקעות הנ"ל ימסרו את אחיותם בהן כתום תקופת החדשיים האמורה או לפני-כן.

או

וכן נמסרת בזה הודעה כי הנציב העליון מתכוון לקנות אחיזה בקרקעות הנ"ל תיכף ומיד, הואיל והן דרושות באופן דחוף לצורך הציבור, שלשמו עומדים לרכוש, וכי הנציב העליון הורה, ובוה מורים, כי כל בני-אדם שיש להם אחיזה בקרקעות הנ"ל ימסרו את אחיותם בהן תיכף ומיד.

תוספת.

תיאור קרקעות.

(רשום מידות וגבולות כל-אימת שהדבר מעשי).

בתאריך היום הזה, ב 19.

מזכיר ראשי.

א. ג. קאנינגהאם
נציב עליון.

8 במאי, 1946.

תזכיר.

לכשנדפסה בעיתון לידיעת הרבים הצעת הפקודה המתפרסמת עתה כפקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור) (תיקון), 1915, נטתחה עליה ביקורת בהוגים מסויימים, מפני שסעיף 18 (שחוקק כחדש, בתיקונים מסויימים, את הסעיף 22 של הפקודה העיקרית), הנקרא עם פירושו המתוקן של המונח „צורך ציבורי“ בסעיף 2, היה מכוון — או היה עשוי לשמש במידה רבה — לרכישת קרקעות, השייכות לגזע אחד, על-ידי מוסדות של משנהו. בקורת זו מחוסרת כל יסוד, בין מתוך ניסוחן הממשי של הקביעות הנדונות ובין מתוך המדיניות המונחת ניסוחן.

ברוב הארצות נמצא לנחון להתקין בחוק — מתוך כפיפות לבטיחות נאותות — לא רק רכישת-כפייה של קרקע על-ידי הממשלה או שלטונות עירוניים, אלא גם במקרים נאותים — על-ידי בני-אדם או קיבולות פרטיים העוסקים במפעלים העשויים להיות מועילים לציבור. קביעה כזאת היתה כלולה בהוקי פלשתינה (א"י) כאז הוקקה פקודת הקרקעות (הפקעה) משנת 1926, וכל התיקונים הנעשים כעת אינם אלא תיקונים קלים בלבד, ואינם משנים שינוי של ממש את תכליתן העיקרית או היקפן העיקרי של הקביעות הקודמות. הסעיף המתוקן כנוסח וככוון לחול רק על בני-אדם או קיבולות פרטיים העוסקים במפעל מועיל לציבור בכללו, ומכוון לחול על אותם בני-אדם וקיבולות פרטיים בלא להתחשב בשאלת-גזע כל-שהיא.

ואשר להגדרתו החדשה של הביטוי „צורך ציבורי“, הניחה ההגדרה הקודמת לנציב העליון להעיד על צורך כל-שהוא, שהיה ציבורי מטיבו, כי הוא צורך ציבורי. נפקותה של ההגדרה הזאת היתה שבני-אדם מעוניינים היו מוסמכים להקשות בכל-זמן על רכישה בבתי-המשפט על יסוד כך שמטרת הרכישה לא היתה ציבורית מטבעה. ברי, שאין זה לתועלת הציבור להניח לו למצב עניינים זה שיימשך. רכישת קרקע עשויה להיות כרוכה בחקירות מוקדמות שתעלינה ביוקר רב ועבודות או בניינים יקרים עשויים להיות מבוצעים או נבנים על הקרקע שנרכשה. לפני שיוצא כספי ציבור בדרך הזאת, נחוץ כי הממשלה או רשות רוכשת אחרת תוכלנה לדעת בוודאות, כי הרכישה אינה נתונה להקשייה ולפיכך מכורה ברוב הארצות ההכרעה, אם המטרה מצדיקה את הרכישה, לרשות המחוקקת או לממשלה המוציאה לפועל. סבורים כי בפלשתינה (א"י) נאות הדבר שתהיה מסורה לנציב העליון, שבנידיו גם הכוח המחוקק וגם הכוח המוציא לפועל.